N°. 14 1853.

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 17 FEBRUARIJ.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE *BREDA*; brengen ten gevolge eener ontvangene Circulaire aanschrijving van den Heer Staatsraad Commissaris des Konings in deze Provincie van den 8 Februarij 1853, A, N°. 23, bij deze ter algemeene kennisse, dat de Koning verlangt dat ook dit jaar geene openbare feest-plegtigheden ter gelegenheid van Hoogstdeszelfs verjaardag plaats hebben; wordende de Ingezetenen dien ten gevolge uitgenoodigd, om zich dienovereenkomstig te gedragen.

BREDA, den 14. Februarij 1853.

STORM.
De Secretaris,
L. D. G. TEYCHINÉ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den Februarij.

Heden hebben zich de leden van den Senaat, van het Wetgevend Ligchaam en van den Staatsraad op de Tuileriën vereenigd, om aldaar de aanspraak te hooren waarmede de Keizer de zitting der wetgevende kamers van 1853 zoude openen. In de zaal der maarschalken vereenigd, heeft de Keizer, op een aldaar geplaatsten troon gezeten, de volgende aanspraak tot hen gehouden:

«*Mijne Heeren de Senateurs en Gedeputeerden!*

«Het is een jaar geleden dat ik u in deze zaal vereenigde om de afgekondigde constitutie in te wijden, krachtens de mij door het volk opgedragen volmagt.

«Sedert dat tijdstip is de rust niet verstoord geworden. De wet, haar gezag hernemende, heeft vergund dat de meeste personen welke eene noodzakelijke gestrengheid getroffen had, naar hunne haardsteden konden terugkeeren.

«De nationale rijkdom is tot zulk eene hoogte gestegen, dat het gedeelte der roerende goederen, wier waarde men dagelijks kan schatten, alléén met ongeveer twee milliards vermeerderd is.

«In alle takken van nijverheid heeft de werkzaamheid zich meer ontwikkeld.

«Dezelfde vooruitgang heeft ook in Afrika plaats, waar ons leger zich weder door heldhaftige daden heeft onderscheiden.

«De vorm van het gouvernement is wettiglijk en zonder schok, door de vrije stemuitbrenging van het volk gewijzigd geworden.

«Groote openbare werken zijn zonder nieuwe belastingen en zonder leningen ondernomen. De vrede is zonder zwakheid gehandhaafd.

«Alle Mogendheden hebben het nieuwe gouvernement erkend.

«Frankrijk bezit tegenwoordig instellingen die zich-zelve kunnen verdedigen en wier vastheid niet van een menschenleven afhangt.

«Deze uitkomsten hebben geen groote inspanningen gekost, omdat zij in aller geest en in aller belang waren.

«Aan hen die het gewigt daarvan mogten miskennen, zou ik antwoorden, dat het land, naauwelijks veertien maanden geleden, aan het toeval en de regeringloosheid was overgeleverd.

«Aan hen die betreuren mogten dat aan de vrijheid geen grootere ruimte is verleend, zou ik antwoorden: De vrijheid heeft nimmer een duurzaam staatkundig gebouw helpen stichten; zij bekroont het wanneer de tijd het bevestigd heeft.

«Vergeten we daarenboven niet, dat verreweg de groote meerderheid des lands vertrouwen in het tegenwoordige heeft, en gerust op de toekomst is; altijd blijven er onverbeterlijke lieden over, die, hun eigen ondervinding, hun vroegeren schrik en teleurstelling vergetende, den nationalen wil volstrekt niet achten, de werkelijke feiten schaamteloos loochenen, en te midden eener zee die dagelijks meer bedaart, stormen inroepen welke hen het eerst zouden verzwelgen.

«Die geheime woelingen der verschillende partijen strekken bij iedere gelegenheid slechts om hare magteloosheid te doen erkennen, en het gouvernement, in plaats van zich deswege te bekommeren, is in de eerste plaats bedacht om Frankrijk goed te besturen en Europa gerust te stellen. Met dat dubbel oogmerk heeft het den vasten wil om de uitgaven en de wapeningen te verminderen, al 's lands hulpbronnen op nuttige toepassingen aan te wenden, getrouwe en opregte betrekkingen met de verschillende volken te onderhouden, ten einde ook aan de ongeloovigsten te bewijzen, dat wanneer Frankrijk den bepaalden wil uitdrukt van in vrede te blijven, men zulks gelooven moet, want het is sterk genoeg om niemand te vreezen, en bijgevolg om niemand te bedriegen.

«Gij zult, Mijne Heeren, uit het budget dat u zal aangeboden worden zien, dat onze finantiële toestand sedert twintig jaren, nooit beter is geweest, en dat de openbare inkomsten alle raming hebben overtroffen.

«Desniettemin zal het effectief van het leger, dat in den loop van het vorig jaar reeds met 30,000 verminderd is, onmiddellijk met nog 20,000 man verminderd worden.

«De meeste wetten die U zullen aangeboden worden, zullen binnen den kring der gewone behoeften blijven; daarin ligt de voordeeligste aanduiding van onzen toestand. De volken zijn gelukkig wanneer de gouvernementen tot geen buitengewone maatregelen de toevlugt behoeven te nemen.

«Brengen wij dan der Voorzienigheid dank voor de zigtbare bescherming welke zij onze pogingen heeft verleend; volharden wij op dezen weg van vastheid en gematigdheid, die geruststelt zonder te verbitteren, die zonder geweld tot het goede leidt, en aldus elke reactie verhoedt.

«Rekenen wij altijd op God en op ons-zelven, even als op den onderlingen steun dien wij elkander schuldig zijn, en zijn we er fier op, dat we dit groote land binnen zoo korten tijd bevredigd, inwendig voorspoedig, buitenslands geëerd zien."

Na deze rede hebben de leden van den senaat en van het wetgevend ligchaam den eed in 's keizers handen afgelegd. — Ook de keizerin was bij de plegtigheid tegenwoordig.

— De russische gezant *de Kisseleff*, heeft in een bijzonder gehoor een brief van zijn monarch, in antwoord op dien des keizers, overhandigd.

— In den *Moniteur* is eene officiële verklaring verschenen waarin de oorlogzuchtige raadgevingen aan het Fransche Gouvernement, door den schrijver der brochure *Frankische brieven*, ten stelligste worden verworpen, en op nieuw van de vredelievende bedoelingen der regering hoog wordt opgegeven.

Reeds voor twee dagen had *de Constitutionnel* een artikel medegedeeld van den heer *de Cesena*, waarin, onder voorwendsel van afkeuring der Frankische brieven, de Restauratie hevig werd aangevallen. De *Assemblée nationale* heeft daarop een krachtig antwoord gegeven.

— Te Rheims wordt eene petitie geteekend, om te verzoeken dat de Keizer zich in die stad doe kroonen. » Als erfgenaam en hersteller der vierde dynastie (zoo leest men onder anderen in dat verzoekschrift), wacht u de kroon op hetzelfde altaar, waar *Hugo Capet* die ontving."

— Men houdt het voor bijna zeker dat het ministerie van binnenlandsche zaken in vier groote afdeelingen zal worden gesplitst, en voegt daarbij, dat de heer *Frémi*, de boezemvriend van den heer *Léon Faucher*, aan het hoofd van eene dier afdeelingen zal worden geplaatst.

— In de straten der Houssaye en der Victoire, op den hoek der straat van de Chaussée d'Antin, worden thans twee huizen gebouwd, welke voorzeker de twee uitgebreidste dezer hoofdstad zullen zijn. Zij bevatten te zamen in het geheel 8,604 deuren en vensters. Vier regimenten infanterie zouden er verblijf in kunnen houden.

— Volgens het jongste berigt uit Milaan, eene door het Fransche regeringsblad medegedeelde telegraphische depêche van den 10den dezer, was toen de orde aldaar geheel hersteld. Eene van de Oostenrijksche overheden afkomstige opgave zegt, dat bij de rustverstoring te Milaan, op den 6den dezer, vijftig militairen gekwetst en twaalf gedood zijn. Het Oostenrijksche bewind heeft niet alleen in de stad zelve de krachtdadigste en strengste voorzorgen tot handhaving der orde genomen, maar ook aan de grenzen van Lombardye tegen het binnenkomen van buitenlandsche revolutionnairen uitgebreide militaire maatregelen verordend, die door de Zwitsersche en door de Sardinische regering van harentwege worden ondersteund.

Den 9den dezer is te Milaan de volgende proclamatie afgekondigd, die door den veldmaarschalk *Radetzky* uit Verona aan de inwoners van Lombardye en het Venetiaansche is gerigt:

» Eene bende boosdoenders, met dolken gewapend, viel den 6den dezer, toen het reeds donker begon te worden, in de straten van Milaan enkele officieren en soldaten ter sluips aan, van welke tien gedood en vier en vijftig meer of minder zwaar gewond werden. Doordrongen van den diepsten afschuw voor het schandelijkste aller misdrijven, het bedrijf van gehuurde sluipmoordenaren, ben ik genoodzaakt strenge maatregelen tegen de stad Milaan te werk te stellen, en alzoo heb ik op grond der in mijne proclamatie van 19 Julij 1851 vervatte bedreigingen, het volgende verordend: 1°. de stad Milaan wordt in den strengsten staat van beleg gesteld, en deze moet met al zijne gevolgen zonder de minste verschooning worden gehandhaafd; 2°. alle verdachte vreemdelingen worden uit de stad verwijderd; 3°. de stad Milaan moet zorgen voor het levenslang onderhoud van de gewonde en van de gezinnen der gedoode militairen; 4°. tot dat de belhamers en aanstokers der gepleegde misdaden overgeleverd en gestraft

zullen zijn, moet de stad Milaan aan het geheele garnizoen voor deszelfs zoo zeer verzwaarde dienst eene buitengewone toelage betalen, waartoe evenwel personen die bekend staan als de regering toegedaan zijnde, niet zullen behoeven bij te dragen; 5°. ik behoud mij voor, aan de stad Milaan, naar gelang der uitkomsten van het onderzoek, de verdere verdiende straf of geldboete op te leggen."

— Het Spaansche Ministerie heeft in den verkiezingsstrijd niet alleen te Madrid de zege behaald, maar ook in bijna alle provincien eene sterke meerderheid bekomen, zoodat de overeenstemming tusschen de Cortès en het Ministerie, naar men vertrouwt, in de aanstaande Zitting zeer groot zal wezen.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 80,30; 4½ pCt. 105,80; Rom. L. 98.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 13den Februarij.

De Pruissische Tweede Kamer heeft den 12den dezer het voorstel van den heer *Walbott* en een aantal andere Katholijke afgevaardigden behandeld, volgens hetwelk de Kamer een adres aan den Koning zou moeten aanbieden, om de intrekking te vragen van de bekende, volgens hen met de constitutie en de grondwettige regten der Katholijke kerk strijdige ministeriele rescripten betrekkelijk het over de missien der Jesuiten te houden toezigt, en het studeren van Pruissische onderdanen op buitenlandsche Katholijke seminarien. Na langdurige en soms vrij hevige beraadslagingen heeft de Kamer, gelijkt verwacht werd, het voorstel met 175 tegen 123 stemmen verworpen.

— Terwijl bij de Bondsvergadering sedert geruimen tijd het vraagstuk der verhooging van het contingent der afzonderlijke Staten voor het Bondsleger aanhangig is, gaat Pruissen, onafhankelijk van dien algemeenen maatregel, voort met het versterken zijner eigene strijdkrachten. Een dikwerf goed onderrigt Berlijnsch blad deelt aangaande eene op handen zijnde vermeerdering der infanterie het volgende mede:

„Ieder van onze 9 legerkorpsen telt aan infanterie: a., 4 brigaden, elke van 2 regimenten (1 reg. van linie en 1 reg. landweer van den eersten ban); b., 4 regimenten landweer van den tweeden ban, hoofdzakelijk voor het bezetten der vestingen bestemd; c., 1 reserve-regiment (bestaande uit slechts 2 bataillons van linie), 1 bataillon landweer van den eersten en een van den tweede ban; en eindelijk d., een gecombineerd reserve-bataillon; bestemd tot kern voor de in oorlogstijd op te rigten 4 aanvullings-bataillons. Dit bataillon heeft geen eigen officieren, maar de infanterie-regimenten van het legerkorps moeten jaarlijks officieren naar hetzelve detacheren. De voorgenomen verandering strekt nu om door de oprigting van een derde bataillon van linie voor het reserve-regiment, en van 2 landweer-bataillons uit de onder c. genoemde (welke troepen tot hiertoe even als de onder b. vermelde voor het bezetten der vestingen bestemd zijn) eene *vijfde* brigade (als de onder a. genoemde) mitsgaders een vijfde landweer-regiment van den 2den ban te vormen, waardoor alsdan de in het veld rukkende infanterie met een vierde gedeelte, d. i. met eene brigade voor elk legerkorps vermeerderd, en de voor het bezetten der vestingen bestemde troepen slechts met één bataillon verminderd wordt, hetgeen bovendien ook dat nut heeft, dat voor de laatstgemelde dienst voortaan alleen landweer van den tweeden ban en niet meer, als tot hiertoe, ook bataillons van linie gebezigd zullen worden. De kosten dezer buitengewone verbetering zullen niet zeer groot zijn, daar, wanneer het boven onder d. genoemde weinig nut opleverende reserve-bataillon opgeheven wordt, de sterkte der manschappen op den voet van vrede geen noemenswaardig vermeerdering ondergaat."

— De paardenvleesch-slagterijen houden te Berlijn goed stand. In het vorige jaar werden in de 5 paardenslagterijen 350 paarden geslagt, wegende te zamen 1632 centenaars. Van dit vleesch zijn 774 centenaars gebruikt tot voedingsmiddel voor menschen, deels raauw, deels gerookt; 758 centenaars tot hondenvoeder en 100 centenaars tot industriële doeleinden, als b. v. versmelten tot wagensmeer.

— Eene telegraphische depêche uit Milaan van den 9den dezer, die door de officiele *Wiener Zeitung* wordt medegedeeld houdt in dat het stedelijk bestuur van Milaan alsmede het aldaar gevestigde provinciaal bestuur aan het Oostenrijksche bewind adressen hebben ingediend om hunne trouw en verknochtheid aan hetzelve te betuigen; en dat niet alleen te Milaan maar allerwegen in de provincien volmaakte rust heerschte.

ENGELAND.

LONDEN, den 12den Februarij.

De beide Parlementshuizen hebben eergisteren hunne werkzaamheden hervat. In het Hoogerhuis bragt de lord-kanselier *St.-Leonards* verscheiden wetsontwerpen ter tafel, sommige van welke op hervormingen in de hoven van kanselarij betrekking hadden, terwijl een ander ten doel had personen, welke buiten hun toedoen, verhinderd worden aan hunne geldelijke verpligtingen te voldoen, in staat te stellen zonder vrees voor schande door het hof van bankbreuk verligting te bekomen. — Reeds had lord *Aberdeen* voorgesteld de zitting te schorsen, toen de voormalige eerste minister *Derby* het woord nam, en zijn verlangen te kennen gaf dat de Ministers in korte trekken te kennen zouden geven, welke gewigtige maatregelen zij voornemens waren in deze Zitting in behandeling te brengen. Hij bragt daarbij hulde aan de uitstekende talenten der mannen die thans aan het bewind zijn, en gaf de verzekering dat, indien hunne maatregelen van dien aard waren dat zij zijne goedkeuring en die zijner politieke vrienden konden wegdragen, deze zich niet alleen daartegen niet verzetten, maar hunne goedkeuring daaraan hechten zouden. Graaf *Aberdeen* zeide hierop, reeds vroeger de algemeene beginselen van het Kabinet ontwikkeld te hebben, en dat de Ministers zich sedert onafgebroken bezig hadden gehouden met ontwerpen op die grondslagen te vestigen. Maar dewijl de meeste daarvan van dien aard waren dat zij het eerst in het Lagerhuis moesten worden ingebragt, streed het tegen de gewoonte die alvorens in het Hoogerhuis aan te kondigen. Graaf *Derby* herhaalde zijne vraag nog een- en andermaal, maar de eerste Minister volhardde in zijn stilzwijgen daarop, tot dat het Huis uiteenging.

Gisteren viel in het Hoogerhuis niet veel belangrijks voor. Graaf *Cardigan* gaf zijn oogmerk te kennen om eerstdaags de Ministers af te vragen, of zij voornemens waren terug te komen op het twee jaren geleden aanbevolen plan, tot afschaffing van het Onderkoningschap in Ierland.

Het Lagerhuis was eergisteren gelukkiger in de bevrediging der nieuwsgierigheid naar de plannen der Regering. Lord *J. Russell* deed eene korte opgave daarvan. Zoodra mogelijk zullen de begrootingen voor het volgend jaar ingediend worden, te beginnen met die voor de zee- en landmagt, waarbij het blijken zou dat daarbij geene grootere vermeerdering van personeel verlangd zal worden, terwijl die en andere hoofdstukken, daarentegen, eene aanmerkelijke geldelijke verhooging hebben ondergaan. Daarna zullen wetsontwerpen volgen betreffende Canada, de belangen der zeevaart en de bepalingen die thans Hr. Ms. Israëlitische onderdanen ten opzigte hunner burgerlijke regten drukken. Het onderwijs, de Australische volkplantingen en andere gewigtige onderwerpen zullen insgelijks het Huis moeten bezig houden, sommigen daarvan echter eerst na de Paaschvacantie. De zaak der Parlementshervorming, zeide zijn Lordschap verder, zal niet voor de volgende Zitting ter sprake kunnen komen, dewijl die gewigtige aangelegenheid alvorens een uitgebreid en naauwkeurig onderzoek vereischt.

In antwoord op eenige vragen van den heer *Spooner*, zeide lord *J. Russell* gisteren onderanderen, dat nooit het voornemen bestaan had om de bekende wet op de kerkelijke titels tot belemmering van de godsdienstige vrijheden der Roomsch-Katholieken te doen strekken, en voorts dat zijne gevoelens omtrent hetgene hem aanleiding tot het indienen dier wet gegeven had onveranderd dezelfde gebleven waren.

— Bij eene proclamatie van den gouverneur-generaal van Britsch Indie van den 20sten December ll. is afgekondigd dat het gedeelte van het Birmahsche rijk, hetwelk door de Britsche troepen is ingenomen, namelijk de provincie Pegu, van nu af tot het Britsche grondgebied behoort; en dat ingeval de Vorst van Birmah zich niet mogt willen onderwerpen maar zich tegen deze aanhechting verzetten mogt, hij onttroond en zijn gansche rijk door de Britsche legers veroverd zoude worden. Volgens de jongste berigten uit Calcutta van den 5den Januarij jl. verwachtte men dat deze bedreiging zoude moeten worden ten uitvoer gelegd, en werden hiertoe bereids groote toerustingen gemaakt.

BELGIE.

BRUSSEL, den 15den Februarij.

In de zitting der Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers van den 10den dezer heeft de minister van binnenlandsche zaken de onverwijlde indiening toegezegd van een wets-ontwerp op de verpligte krijgsdienst, hetwelk de noodige bepalingen zoude bevatten om de sterkte van het leger op honderd duizend man te brengen, hetzij door eene jaarlijksche ligting van 10,000 man met een tienjarigen diensttijd, of eene ligting van 12,500 man met een achtjarigen diensttijd vast te stellen: zijnde het gouvernement hieromtrent nog niet tot een vast besluit gekomen, doch meer geneigd tot het eerste.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den Februarij.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft gisteren hare werkzaamheden hervat.

Onder de in deze zitting ingekomen stukken behooren verschillende wetsontwerpen tot naturalisatie, voorts:

een wets-ontwerp tot het verleenen van pensioenen aan werklieden en bedienden op daggeld, werkende bij inrigtingen van 's Rijks zee- en landmagt;

een wets-ontwerp houdende wijzigingen in enkele bepalingen der algemeene wet van 1822, nopens de heffing der regten van in-, uit- en doorvoer;

een wets-ontwerp tot regeling van het armbestuur;

eene aanbevelingslijst van den Hoogen Raad van zes kandidaten, waarop bij de opmaking der nominatie ter vervulling der opengevallen plaatsen in dat collegie, ten gevolge van het overlijden der HH. mrs. *van Welderen Rengers* en *Vaillant* zou kunnen worden acht geslagen. Op die lijst zijn geplaatst de HH. mrs. *H. H. Geradts*, vice-president van het provinciaal geregtshof van Limburg; *J. S. Vernède*, advocaat-fiscaal voor 's Konings zee- en landmagt; *H. Provó Kluit*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; *J. D. W. Pape*, officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te 's Bosch; *B. G. Smithlage*, raadsheer in het hof van Gelderland en *D. J. Bijleveld*, president der arrondissements-regtbank te 's Gravenhage.

De Kamer heeft bepaald dat de beraadslagingen over het wets-ontwerp betreffende het bouwen en planten binnen zekeren afstand van vestingen, waaromtrent het eindverslag in de zitting van den 13den December van het vorige jaar was uitgebragt, en die over het wets-ontwerp tot regeling van het West-Indisch muntwezen, waaromtrent thans het eindverslag is ingekomen, zullen plaats hebben op Vrijdag den 18den Februarij aanstaande, aan te vangen des voormiddags ten elf ure. De Kamer is daarop overgegaan tot het trekken der afdeelingen en heeft benoemd:

tot hare voorzitters, de heeren *de Fremery*, *Gevers van Endegeest*, *van Goltstein*, *van Eck* en *van Hoëvell*;

tot hare ondervoorzitters, de heeren *Engelen*, *van Hall*, *Groen van Prinsterer*, *Meeussen* en *Dommer van Poldersveld*;

en tot leden der Commissie voor de verzoekschriften de heeren, *van Wintershoven*, *van Nierop*, *Jongstra*, *ten Cate* en *Leemans*.

— Z. M. de Koning is Zondag avond van het Loo te 's Gravenhage teruggekeerd.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 11den dezer, n°. 50, goedgevonden te benoemen bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot inspecteur, den 1sten officier van gezondheid der 1ste klasse *L. E. I. Snabilié*, thans belast met de functien van inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt.

— Bij Koninklijk besluit van den 10den dezer zijn de navolgende pensioenen verleend aan de hieronder vermelde schatters van het slagtvee in deze provincie, krachtens de wet van 9 Mei 1846:

J. Raphels te Breda *f* 305, *C. Doms* te Cheam 5, *P. J. van der Poel* te Ossendrecht 24, *G. Oomen* te Rosendaal 70, *S. Krens* te Rucphen 23, *J. van Bokhoven* te Uden 32, *C. Kommers* te Raamsdonk 116, *W. van Grondel* of *Grondelle* te Heusden 22, *F. Donkers* te Heesbeen 24, *H. van Arkel* te Sleeuwijk 19, *P. J. Jurgens* te Boxmeer 29, *J. van Wanraij* of *Wanrooij* te Oploo 7, *L. Linders* te Escharen 4, *T. Beijsens* te Oirschot 22.

— Z. M. heeft het gewoon contingent der ligting van de nationale militie voor 1853 op een getal van 8477 manschappen bepaald.

— Naar men verneemt zal in den loop der maand April aanstaande, bij de Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt alhier, het examen ter bevordering van een dertigtal onderofficieren der Infanterie tot tweeden luitenant bij dat wapen, worden afgenomen.

— Ll. Zaturdag is te Amsterdam, op de Rijks werf, de kiel gelegd voor een oorlogschip met hulp-schroefvermogen, en wel een fregat van de grootste soort, en zal dit eerlang ook geschieden voor een schroefschooner zoodat alsdan reeds drie zoodanige bodems te Amsterdam in aanbouw zullen zijn, en die van de korvet zeer bespoedigd wordt. Twee gewone stoomschepen, van 300 en 150 paardenkracht, naderen ook hunne voltooijing, en het laatste komt spoedig in dienst, met bestemming naar Oostindië.

— Een der grootste geleerden en letterkundigen van Nederland, de door zijne vrienden en voormalige leerlingen hooggeachtte oud-hoogleeraar mr. *D. J van Lennip*, is den 10 dezer in hoogen ouderdom te Amsterdam overleden.

— Laatstl. woensdag is de heer *Josua Teissèdre l' Ange*, in twee en tachtigjarigen ouderdom, te Amsterdam gestorven. Meer dan 50 jaren had de waardige man het leeraarsambt bij de Waalsche gemeente met bijzonderen ijver waargenomen, en overbekend zijn de diensten door hem gedurende eene lange reeks van jaren als schoolopziener aan het onderwijs der jeugd bewezen. Hij was ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Eergisteren is te 's Hage in hoogen ouderdom overleden de Minister van Staat *F. W. F. T.* baron *van Pallandt van Keppel*, grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw, kommandeur der Duitsche orde.

— Te 's Hage is berigt ontvangen van het plotseling overlijden te Frankfort van den Heer *E. van der Oudermeulen*, lid van den Gemeenteraad van 's Hage, luit.-kol. kommandant der dd. schutterij, buitengewoon Adjudant van Z. M. enz. enz.

— In de maand Januarij van dit jaar is de opbrengst van 's Rijks middelen geweest *f* 4,057,762. In Januarij 1852 was zij *f* 4,198,367.

— Door den stedelijken raad te Dordrecht is in zijne laatste bijeenkomst besloten tot de oprigting daar ter stede van een gymnasium, ter voorbereiding van jongelingen zoo voor de hoogescholen en akademiën te Delft en Breda, als voor andere maatschappelijke betrekkingen. Bij het tevens goedgekeurde reglement voor de instelling zijn onder de vakken van onderwijs, buiten de oude en meest gebruikelijke nieuwere talen, de wiskundige wetenschappen, de geschiedenis en aardrijkskunde, ook opgenomen de Noordsche en Italiaansche talen, de beginselen der staatshuishoudkunde, natuurkunde, scheikunde, het regtlijnig teekenen en de handels-wetenschappen.

— Zaturdag is in de zitting van den Gemeenteraad te Arnhem het veel besproken plan tot uitlegging dier stad aan de beslissing van den Raad onderworpen en eenparig aangenomen en vastgesteld. Op voorstel van een der raadsleden werd aan den heer *H. J. Heuvelink*, stads-architect, vervaardiger van het plan, eene gratificatie van *f* 500 toegelegd. Volgens dat plan zal de stad ten N. en N. O. door den aan te leggen spoorweg worden begrensd, zoodat de geheele Steenstraat en de zoogenaamde mestvaalen binnen den omtrek der stad zullen komen. Aan den Rijnkant zal de thans nog bestaande wal worden geslecht en tot het bouwen van woningen uitgegeven.

— Uit [illegible] schrijft men van 11 Februarij:

«De teelt en de bereiding van vlas, een voorname tak van bestaan in deze plaats en omstreken, gaat hier in den laatsten tijd bijzonder goed. Het bereide vlas wordt tegen hooge prijzen afgeleverd, zoodat de welvaart, die nu daardoor in deze streek zoo zigtbaar is, hiervan de grootste bewijzen geeft. Deze zaak verschaft hier aan honderden menschen het geheele jaar door arbeid.»

— Uit Veenhuizen wordt van 10 Februarij gemeld:

«Honderde handen worden hier gedurende het zachte wintersaizoen nuttig bezig gehouden bij de verbetering der wegen en de vermeerdering van nieuw plantsoen langs die wegen. Over slechts een paar jaren en onafzienbare moerassen zullen in schoone lanen en wandelplaatsen herschapen, zijn.

«Het wintergraan staat hier lang zoo slecht niet als het oppervlakkig schijnt. Met uitzondering der laagliggende velden, die veel door den regen geleden hebben, koestert men thans daaromtrent de beste verwachtingen.»

— Voor weinige dagen is te Utrecht in den hoogen ouderdom van 103 jaren en 8 dagen overleden *Hendrik Verwey*. Den 9den Februarij is hij door zijne kinderen en kindskinderen grafwaarts gedragen. Tot zijne laatste oogenblikken was hij bij zijne kennis.

— De jongst aangekomen O. I. landmail behelst berigten uit Batavia tot 29 December ll.:

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië, van den 15den December 1852 n°. 1, is, krachtens de door Zijne Majesteit den Koning verleende magtiging aan het lid van den Raad in Nederl. Indië *C. S. W. Grave van Hoogendorp*, op het daartoe door hem gedaan verzoek, verleend eervol ontslag uit 's lands dienst, onder dankbetuiging, namens Zijne Majesteit, voor de door hem aan den Staat bewezen diensten en met toekenning van pensioen.

— De inwoners van Batavia werden in den nacht van 20 op 21 December, ten kwartier voor één ure, met schrik gewekt door eene zwaar dreunende en trillende beweging van den grond, van het Z.-O. naar het Z.-W., voorafgegaan door een onderaardsch gedruisch als van een rollenden wagen. De schokken, die vrij hevig waren, hebben eenige minuten aangehouden. Van onderscheidene woonhuizen zijn de muren gescheurd. Van andere belangrijke schade is tot nu toe niets vernomen.

— Gedurende de maand November 1852 is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen *f* $744,847.73\frac{1}{2}$. De opbrengst over de elf eerste maanden van het jaar bedraagt *f* 7,026,499.55. Hieronder zijn echter begrepen: aan regten op gouvernem.-producten *f* $1,246,797.16\frac{1}{2}$. Aan terugbetaalde regten *f* 63,807.55; totaal 1,310,005.$08\frac{1}{2}$. Zuivere opbrengst *f* $5,716,494.46\frac{1}{2}$. Over de elf eerste maanden van 1852 is meer ontvangen dan over die maanden in 1850 *f* 1,074,519.09, en minder dan in 1851 *f* $198,563.40\frac{1}{2}$.

— Uit de residentie Palembang zijn berigten ontvangen, loopende tot 2 December. Naar de Moelak Oeloe was eene kleine expeditie gezonden, ten einde de bevolking van eenige weinige doessoens, die bleven weigeren de landrenten te betalen of in onderwerping te komen, tot reden te brengen. Hierin is men na eenen geringen tegenstand geslaagd; spoedig na de terugkomst der expeditie kwamen de hoofden bij den civielen gezaghebber te Lahat hunne onderwerping betuigen; zoodat thans ook in de geheele Moelak Oeloe de rust hersteld is. Met uitzondering van de Makkakan, waar nog eenig wantrouwen bij de inlandsche hoofden scheen te bestaan, waren de berigten uit alle oorden der residentie zeer geruststellend.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 14 Februarij.

TARWE zonder verandering; verkocht: 130 ℔ bonte Pools. *f* 320; 129 ℔ dito *f* 320; 127 ℔ bonte Nassaud. *f* 280.

ROGGE, GERST en HAVER zonder handel.

BOEKWEIT in een doen: 122 ℔ Vriesche *f* 220.

KOOLZAAD op 9 vaten Olie te leveren: dadelijk 58 P. vl.; in April eerstk. $58\frac{1}{2}$ P. vl.; in Sept. eerstk. 59 P. vl.; in Nov. eerstk. $59\frac{1}{2}$ P. vl.

RAAPOLIE op 6/w. *f* $34\frac{3}{4}$; Vlieg. *f* $33\frac{3}{4}$; 1 Mei eerstk. *f* $33\frac{3}{4}$; 1 Sept. en 1 Oct. eerstk. *f* $34\frac{1}{4}$; 1 Nov. en 1 Dec. eerstk. *f* $34\frac{1}{2}$.

LIJNOLIE op 6/w. *f* $30\frac{1}{2}$; Vlieg. *f* $29\frac{1}{2}$ à $\frac{1}{4}$.

HENNEPOLIE op 6/w. *f* 39; Vlieg. *f* 38.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 67 à 70. — LIJNKOEKEN per 104 st., *f* 9 à 12.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 15. FEBRUARIJ 1853.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van	*f* 8,30	tot	*f*	9,85.
Het dito dito Rogge Oude	»	» 0,00	»	»	0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	»	» 6,40	»	»	6,45.
Het dito dito Boekweit Oude	»	» 0,00	»	»	0,00.
Het dito dito Boekweit	»	» 0,00	»	»	5,50.
Een dito poud Boter				»	0,80.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)		*f* 2,50	tot	*f*	3,00.
Het 1000 Eiken Telhout				»	2,40.
Het 1000 Doof Hout				»	1,85.
De kar Spaanders				»	2,90.
De » Struiken				»	3,00
De 100 Mutsaard				»	3,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (15 *Februarij*) was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{7}{16}$; 3 pCt. $76\frac{9}{16}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{5}{8}$; 4 pCt. $95\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$; O. I. Leening 4 pCt. 95; Haarlemmerm. 5 pCt. $103\frac{1}{2}$; Belgie $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{1}{8}$; Fr. oblig. 3 pCt. 75; Spanje onbep. st. $22\frac{11}{16}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{3}{4}$; 3 pCt. $47\frac{1}{4}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $44\frac{13}{16}$, $\frac{15}{16}$, $\frac{13}{16}$; Coupons Bewijzen $4\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{3}{4}$; Amort. Sch. $5\frac{7}{16}$; Portugezen te Londen. 5 pCt. $40\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$; 4 pCt. $38\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{5}{8}$; Rusland 5 pCt. $108\frac{1}{2}$; Certif. 1831—33 $97\frac{1}{2}$; 4 pCt. bij *Hope* 92; Id. bij *Stieglitz* $91\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$; Certif. van Assign. 6 pCt. $73\frac{1}{2}$; Polen Aand. met Loten $161\frac{1}{2}$; Oostenrijk Metall. 5 pCt. $81\frac{1}{4}$, $\frac{7}{8}$; Nieuwe $2\frac{1}{2}$ pCt. 1847 $41\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; dito 1851—52 $41\frac{5}{8}$, $\frac{13}{16}$; Nieuwe 5 pCt. [illegible] $\frac{15}{16}$, $\frac{3}{16}$.

Advertentiën.

*** Bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Breda*, van den 9. Februarij 1853, is LUCAS WELLING, Winkelier te *Rosendaal*, verklaard in staat van **FAILLISSEMENT**, en de aanvang daarvan bepaald op denzelfden dag, voorts benoemd tot Regter-Commissaris de Heer Mr. LOKE en tot Curator de Heer Mr. P. E. A JANSSENS, Advocaat te *Rosendaal*, in gezegd Faillissement; zijnde door gemelden Heer Regter-Commissaris bepaald, dat op *Zaturdag den 5. Maart* 1853, des middags ten twaalf uren, in de Raadkamer der gemelde Regtbank zal worden overgegaan tot de verificatie der Schuldvorderingen ten laste van hetzelve Faillissement, waartoe bij deze alle bekende en onbekende Schuldeischers, de bevoorregte en de pand of hypotheek hebbende daaronder begrepen, worden opgeroepen.

BREDA, den 15. Februarij 1853.

De Curator in gezegd Faillissement,

Mr. P. E. A. JANSSENS.

Dr. LANG'S ALGEMEEN VOLKSGENEESMIDDEL.

De Geneeskracht dezer Pillen is sedert meer dan eene halve eeuw bewezen en wordt door legale getuigenissen van Doctoren en leeken bevestigd.

Bij een doelmatig gebruik STAAT ALGEHEELE GENEZING VAST in de volgende Ziekten:

Maagkramp, afwisselende heete en koude Koortsen, Pijn in de Leden, Podegra, Klierziekte, Waterzucht, Geelzucht, Duizelingen, Aanbeijen, Hypochondrie, Zinkingstoffen, Verzweringen, Oogontstekingen,	Huidziekten van allen aard, Buikloop, Pokken, Mazelen en Roodvonk, Griep, St. Vitus Dans, Braakloop en nog andere Ziekten, die beter in het boekje dan hier opgesomd kunnen worden.

Dr. Mathias Lang was een uitstekend en Menschlievend Geneesheer in Beijeren, waar hij in het begin dezer eeuw leefde en eene uitgebreide praktijk had. Zijn *Algemeen Volksgeneesmiddel* verwierf zich daar zulk een roem, dat ook andere Geneesheeren zich gaarne daarvan bedienden en nu nog, nadat vijftig jaren verloopen zijn, worden zijne Pillen door verscheiden Doctoren voorgeschreven.

Een Boekje van 69 bladzijden, waarin veel lezenswaardigs, wordt in onderstaande Dépôts van hetzelve voor 10 c. verkocht.

Het veertienjarig Dochtertje van JOSEPH ZäNKER alhier, met name LOUISE, is door het gebruik van Dr. Langs Pillen van beeneters genezen, nadat zij acht jaren lang vruchteloos onder bekwame Geneeskundige behandeling geweest was.

SCHWEIDNITZ, 2 September 1839. FRAQUE, Geestelijke.

De waarheid van bovenstaande verklaring is ook mij bekend.

FRIEDERICHSHEIL,

voormalig Regent van het Burger Gasthuis.

Amsterdam, Verkoophuis.	Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.
Breda, Wed. Wiercx Folla.	's Hertogenbosch, F. L. Welsch.

Een vriend vertelde ons voor eenigen tijd: »Ik heb in den Spoorwagen een gesprek afgeluisterd over de genezing eens Apothekers Vrouw van de Rhumatiek; zij was al jaren achter een bedlegerig, de geheele faculteit der stad was geraadpleegd, de geheele apotheek van haren man stond haar ten dienste, maar alles wat door geene verzonnen, door deze geleverd kon worden, baatte niets. De pijn schijnt op het laatst sterker geweest te zijn dan alle andere consideratien, althans de zieke, hoezeer zij de geneesheeren en haren eigen man te ontzien had, volgde hare ingeving en gaf haren zoon last haar eenen Goldbergerschen Ketting te koopen, waarvan zij al lang eenen goeden dunk had opgevat en die haar dan ook spoedig van de pijnen verloste; zij werd door dien miskenden maar onwaardeerbaren Ketting gezond en wel aan haren huiselijken kring teruggegeven.

Gelukkig dat er niet meer vele Doctoren gevonden worden, die het versmaden hunne patiënten op dezen eenvoudigen en beproefden weg van deze ziekte te genezen.

De ECHTE GOLDBERGERSCHE KETTINGEN hebben een rosa bandje met eene waarschuwing bedrukt om het doosje geplakt en kosten f 1.80, f 2.70, f 3.60, f 5.40 in onderstaande Dépôts.

Amsterdam, Verkoophuis.	Eindhoven, H. Gruithuyzen, Hz.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Helmond, A. H. Martin.
» C. H. Veraart.	's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Boxmeer, G. Muller.	Tholen, T. J. Maas.
Breda, Wed. Wiercx Folla.	Tilburg, C. H. Domhoff.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN
ONROERENDE GOEDEREN.

Mr. F. R. VAN NAERSSEN, Notaris te *Breda*, zal, ten verzoeke van de Erfgenamen van wijlen A. F. VERHEIJEN en A. MAAS, in leven Echtelieden, te *Breda*, op *Donderdag den 24. Februarij*, des avonds ten 6 ure, ten Koffijhuize van B. VERMEEREN, in *de Beurs van Breda*, publiek VEILEN, en op *Donderdag den 10. Maart* 1853, in het Logement *de Witte Leeuw*, bij F. VAN DE GOORBERG, op de Boschstraat te *Breda*, mede des namiddags ten 6 uren, publiek VERKOOPEN:

BINNEN DE STAD BREDA.

1e KOOP.

Een HEERENHUIS, TUIN, PLAATS en ERF, staande en gelegen te *Breda*, aan de zuidzijde van de Nieuwstraat, Wijk B, N°. 195, op den kadastralen legger der Stad *Breda* bekend onder Sectie A, N°. 1293, ter grootte van 1 roede, 45 ellen.

Aan te vaarden in gebruik dadelijk na den finalen koopslag.

2e KOOP.

Eene STALLING met annexe WONING, staande en gelegen te *Breda*, achter de Zoutstraat, ter plaatse genaamd: *in Vlaanderen*, kadastraal bekend onder Sectie A, N°s. 35 en 36, ter grootte van 1 roede, 14 ellen.

Jaarlijks belast met eene rente groot f 2.85 aan de Groote Kerk te Breda.

Aan te vaarden in gebruik dadelijk na den finalen koopslag.

ONDER TETERINGEN.

3e KOOP.

Een perceel BOUWLAND, gelegen onder *Teteringen*, even buiten de Ginnekenpoort der Stad *Breda*, ter plaatse genaamd: *de Munt* of *Zandberg*, groot 1 bunder, 12 roeden, 30 ellen, en kadastraal bekend Sectie D, N°. 44.

De helft van dit perceel is verhuurd aan L. VERMEEREN, *tot 11. November 1854, voor f 30 's jaars en de wederhelft, met de opgezaaide rogge, is in gebruik aan te vaarden dadelijk na den koopslag.*

ONDER 'S PRINSENHAGE.

4e KOOP.

Een perceel WEILAND, groot 1 bunder, 4 roeden, 60 el, gelegen in *Abroek* onder *'s Prinsenhage*, kadastraal bekend Sectie H, N°s. 477 en 478.

Aan te vaarden in gebruik dadelijk na den koopslag.

5e KOOP.

Een perceel WEILAND, groot 36 roeden, 80 ellen, gelegen in *Abroek* onder *'s Prinsenhage*, kadastraal bekend Sectie H, N°. 457.

Aan te vaarden in gebruik dadelijk na den koopslag.

6e KOOP.

Een perceel WEILAND en BOUWLAND, gelegen in *Abroek* onder *'s Prinsenhage*, groot 52 roeden, 80 ellen, kadastraal bekend Sectie H, N°s. 480 en 687.

Jaarlijks belast aan den Armen te Breda . . f 1,50,
aan den Armen te 's Prinsenhage . . . . » 0,85,
en aan de Groote Kerk te Breda . . . . » 1,70.

Aan te vaarden in gebruik dadelijk na den koopslag.

7e KOOP.

Een perceel WEI- en BOUWLAND, gelegen in *Abroek* onder *'s Prinsenhage*, groot 74 roeden, 10 ellen, kadastraal bekend Sectie H, N°s. 494 en 495.

Jaarlijks belast met eene rent groot f 2,00, aan de Erfgenamen van Wijlen den Heer VAN DER MEE, *te Etten.*

Aan te vaarden in gebruik met 11 November 1854, als tot dien tijd verhuurd voor f 48 's jaars aan VERDIESEN.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris. ZEGT HET VOORT.

*** Bij de Boekhandelaren KEMINK & ZOON, te *Utrecht*, zijn in het loopende jaar verschenen de navolgende Boekwerken:

I. VAN ASCH VAN WIJCK. *Geschiedenis van het Ambtsgebed*, in de Nederlanden, van den tijd der Hervorming tot aan den tegenwoordigen. Prijs f 1.90.

II. D. BUDDINGH. *De Kerk, School en Wetenschap*, in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika. 1e Stuk, de Kerk f 1.80 2e Stuk, de School f 2.80.

III. J. DE LIEFDE. *Tien Voorlezingen voor het Volk*, over eenige onderwerpen uit de Algemeene Geschiedenis. Prijs f 2.00.

IV. Dr. C. H. D. BUYS BALLOT. *Beginselen en Gronden der Meetkunst.* Handleiding bij Hooger Onderwijs. Prijs f 1.60.

V. *Over de Geneeswijze van Dronkaards.* In het Nederduitsch vertaald. Naar het schriftelijk opstel van Dr. F. Nasse, Hoogleeraar in de Geneeskunde, te Bonn. Prijs f 0,40.

VI. *Gelukkig schijnen en Gelukkig zijn.* Openhartige Mededeeling van eenige Vrienden. Naar het Fransch. Prijs f 0.50.

VII. Dr. AUG. EBRARD. *Waar is Babel.* Brief aan Ida Gravin Hahn-Hahn. Uit het Hoogduitsch. Prijs f 0.60.

VIII. STAHL. *Wat is de Revolutie.* Prijs f 0.30.

IX. *Drie Brieven.* Een over de Onfeilbaarheid der Apostelen. Een over de Godheid van den Zoon Gods. Een over de Uitdelging der schuld door het bloed des Kruises; aan Dr. L. S. P. Meyboom, Pred. te Groningen, door Dr. J. I. Doedes, Pred. te Rotterdam. Prijs f 1.00.

X. Dr. J. I. DOEDES. *De Leer der Zaligheid.* Inzonderheid bij het Onderwijs op Katechisatien. Prijs f 0.20.

XI. *Toespraak ter bevestiging van Nieuwe Ledematen*, door eenen in den Heer ontslapen Leeraar. Tot een weldadig doel. Prijs f 0.10.

XII. *Bijbelsch Onderwijs* tot het doen der Geloofsbelijdenis in de Hervormde Kerk, door *J. H. Bösken*, Pred. te Utrecht. Prijs f 0.15.

XIII. *Korte Handleiding voor de Opvoeding van Kinderen.* Uit het Hoogduitsch. Prijs f 0.50.

XIV. *Evangelische Wenschen.* Uitgesproken in eene Leerrede op den Gedenkdag der Kerkhervorming, door *S. G. Jorissen*, Pred. te Utrecht. Tweede druk. Prijs f 0.15.

XV. MACKAY. Prof. *Hofstede de Groot* en de Eenheid der Nederlandsche Hervormde Kerk. Prijs f 0.10.

XVI. *Opwekkende Rede*, uitgesproken bij de Broedergemeente, te Zeist, den 4. Augustus 1852, door Dr. *F. C. van den Ham*, Pred. te Utrecht. Uitgegeven ten voordeele van het Zendelings-Genootschap der Broedergemeente, te Zeist. Prijs f 0.40.

XVII. NEWMAN-HALL. *Wellington en de Oorlog.* Uit het Engelsch. Prijs f 0,20. 25 Exemplaren » 3,60.

XVIII. *Iets* over het Ontslag van den Heer J. A. van Weel, als Burgemeester der Gemeente Herkingen en over de benoeming van den Heer F. O. Vervoorn, tot Secretaris der voornoemde Gemeente, door *D. Wittekoek*, Wethouder der Gemeente Herkingen; A. de Vlieger, J. Kardise, J. van Wouwen, C. Seedijk en A. W. van Sliedregt, leden van den Raad der Gemeente. Prijs f 0,50.

XIX. *Bijdragen* tot de verklaring, toetsing en ontwikkeling van de Leer der Hervormde Kerk Theologische Stellingen met Toelichtingen naar aanleiding van de Nederlandsche Geloofsbelijdenis door *J. J. van Toorenenbergen*, Pred. te Vlissingen. 1e Aflevering f 0,80.

XX. LODEWIJK DE GEER. *Eene Bijdrage tot de Handelsgeschiedenis van Amsterdam.* Met Portret. Kl. fol. f 5.00.

XXI. *Archief voor Kerkelijk en Wereldlijke Geschiedenis*, uitgegeven door Jhr. Mr. *A. M. C. van Asch van Wijck.* II. deel gr. 8°. f 10,00.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.